Üksiknummer 5 kop.

Kõigi maade tööliſed, ühinege!

„ЭДАЗИ" ежедн. орган эстонск. секций Ц. К. Р. К. П. и Сев.-Западн.
:: Бюро Ц. К. Р. К. П. ::
W.K.P. keſkk. ja Põhja-Lääne büroo Eeſti ſektſ. häälekandja.
Ленинград, Фонтанка 27. Awatud kella 10—7.
Telefonid: Toimetus — 533-86, trükikoda — 171-41.

Edaſi

Kuulutuste ja tellimiste hinnad

Kuulutamine	Tellimine
eſimeſel lhk. 3 r. kul.	Linnades 1 kuu — 1 rbl.
wiimaſel „ 1 „ „	aasta — 11 rbl.
keſkmiſtel „ 6 „ „	Maal 1 kuu — 50 kop.
k.-har. aſut. 20 k. „	aasta — 5 rbl. 50 kop.

E. Kirjaſt. Ühiſuſe liikmetele ja kollekt. tellides 15% odawam.

Nr. 52 (2252)

Keſknädalal, 4. märtſil 1925

8. aastakäik

Maawäriſemine Ameerikas.

New-Yorgiſt, 2. märtſil. Eila oli ſiin maawäriſemine, mis kestis kaks minutit. Ta oli tunda põhjapoole kuni Kanaadani ja lõunapoole kuni Floridani. See oli kõige tugewam maawäriſemine, mida oli tunda pääle 1755 a.

Maawäriſemiſe ajal walitſes New-Yorgis kirjeldamata ſegadus. Rahwas woolas kabuhirmus uulitſatele. Korterites langeſid ſeintelt maha pildid, riiulitelt nõud, mööbel kukkus ümber jne. Terwe rida ſuuremaid majaſid ſaid wigastada, kuid ſurma ſaid wäga wähe. Seni on regiſtreeritud kaks ſurmaſaanud meesterahwaſt ja üks naisterahwas, kes kukkuſid maha õhuraudtee platwormilt.

Preſidendi walimiſed Sakſamaal.

Pariiſiſt, 2. märtſil. Sakſamaa preſidendi walimiſed pannakſe toime pääle lihawõtte pühade. Pahempoolſete kandidaatideks on Marx, kuna parempoolſed ſeawad Lutheri ja Jarresſi kandidaatideks üles.

Poola röövſalga aſi.

Minskiſt, 2. märtſil. Omas kõnes tähendas riiklik ſüüdistaja W. S. N. Wabariigi kõrgema kohtu prokuröör ſm. Wõſchinski: Wahejuhtumine Poola piiril tõendab kahtlemata dokumentaalſelt, et püſſid ei paukunud iſeeneſeſt, ei laſknud bandiidid ega kontr-bandiidid, waid laskis Poola pääſtaabi teine oſakond.

Teine oſakond ei laſknud mitte kogemata, waid warem kawatſetud plaani järele, laskis ſeepäraſt, et ülesſeadida eneſe eriliſt poliitikat, jättes tähelepanemata oma walitſuſe ametliſt poliitikat. Teine oſakond weab oma iſeſeiswat liini, mis milgil tingimuſel ei tugene nende üldpoliitiliste wahekordade pääl, milliſed on olemas S. N. W. Liidu ja Poola wahel.

Gaiduk ja Tarnowski määrati mahalaſkmiſele. Otſus on lõpulik ja peab täidewiidama 72 tunni jookſul.

Walepasſide meisterdajad.

Berliiniſt, 2. märtſil. Berliini politſei tegi awalikuks kauemat aega tegutſenud walepasſide büroo. See büroo warustas pääasjalikult walepasſidega Wene walgekaardlaſi.

Kommunistide arreteerimiſed Hispaanias.

Pariiſiſt, 2. märtſil. Hawaſi agentuuri teate järele, mis Barcelonaſt ſaadud, arreteeris Hispaania politſei 5 kommunisti, nende hulgas end. Hispaania ſõjawäe ohwitſeeri, kes Pariiſiſt kohale ſõitnud. Saadi kätte hulk dokumente.

Nõudmine Kirill Wladimirowitſhile.

Berliiniſt, 3. märtſil. Ajalehe „Nowoje Wremja" tuntud kaastööline N. N. Sneſarew nõuab „ülewenemaaliſe keiſri" Kirilli käeſt 10 000 kuldmarka. Nõudmiſt põhjendab Sneſarew nende kuludega, mis temal olnud ſiis, kui abiks olnud Kirillile „Wenemaa troonile astumiſel". Sneſarew oli kuni wiimaſe ajani Kirilli lähemaks kaastööliſeks ja wiinaninaks. Nõudja poolt ettekutſutud tunnistajate hulgas on ka Kirilli naine — Wiktooria Fedorowna.

Sahaliini ewakueerimine on alganud.

Tokioſt, 2. märtſil. Jaapani wägede Sahaliiniſt ewakueerimine algas 27. weebruaril.

Läbirääkimiſed Ameerikaga lähenewad.

Londoniſt, 2. märtſil. „Morning Poſt" teatab, et ſenator Borah kawatſeb märtſi algul Euroopasſe ſõita. Borah tahab läbirääkimiſesſe astuda nõukogude eſitajatega Euroopa päälinnades S. N. W. Liidu tunnistamiſe tingimuste üle Põhja-Ameerika Ühisriikide poolt.

Ülesastumine Türgimaal.

Mässajad on Harbutiſt wälja aetud.

Konstantinoopoliſt, 1. märtſil. Mässajate katſed tungida ſügawamale ſiſemaale ei õnnestanud. Neid lööbi Harbuti linnaſt wälja, mida nad hilja aja eeſt oma alla wõtſid. Mässajate keſkel walitſewad lahkmõtted ja mõned mässajate gruped eralduſid ära põhikaadriſt. Ukſikud kurdlaste ſuguharud ütleſid ära ülesastumiſeſt oſa wõtta.

Mäſs Türgimaal ſurutakſe warsti maha.

Konstantinoopoliſt, 1. märtſil. Kurdistaanis lahtipuhkenud mässuga ühenduſes olewat hädaohtu wõib likwideerituks lugeda.

Jaapani wõitlus Ameerika wastu.

Tokioſt, 2. märtſil. Jaapani parlamendis on läbiwaatuſel uus ſeaduſe eelnõu wäljamaalaste maaomanduſe kohta. Eelnõu järele on igal wäljamaalaſel õigus Jaapanis maad omandada, kuid keiſril on õigus ſeda õiguſt tühjaks tunnistada nende riikide alamate kohta, kus ei ole jaapanlastel ſarnaſt õiguſt.

Näit., ſee puutub Põhja-Ameerika Ühisriikidesſe, kus on makswad teatud piiramiſed jaapanlaste maaomandamiſe kohta.

Kiutööliste ſtreik Poolas.

Streigib üle 20.000 tööliſe.

Warſſawiſt, 2. märtſil. Ühenduſes Lodſi kiutööstuſe ümberorganiſeerimiſega ja rohkema töö pääleſundimiſega, puhkes lahti ſtreik ſuuremates kiutööstuſe wabrikutes. Streigib üle 20.000 tööliſe.

Sm. Rõkowi kõne Aſerbeidſhani keſktäideſaatwa komitee täiskogu koosolekul.

Bakuſt, 2. märtſil. Aſerbeidſhani keſktäideſaatwa komitee piduliſel täiskogu koosolekul ütles ſm Rõkow omas kõnes: „Teie olete üks neiſt föderatſioonideſt, mis enam kui ükski teine Liidu oſa huwitatud on meie rahwuswaheliſeſt poliitikaſt, meie wõitudeſt ja kaotusteſt. Tagakaukaaſial on eriline huwi, mida rõhutas Lenin mitmel korral. See huwi ſeiſab Tagakaukaaſia rahwaste küſimuſe otſustamiſes

Nüüd on juba ſelge, et meil korda on läinud ſaawutada mitte ainult iga ükſiku rahwuſe arenemiſe wabaduſt, waid ka ühendada kõigi Liidu rahwaste jõudu ühiste ſihtide ſaawutuſeks. Lõppeſid füüſiliſed kokkupõrked ükſikute rahwuste wahel, meie ſaawutaſime rahwusliku kultuuri arenemiſe, meie häwitamiſe wõitluſe ja wihawaenu rahwaste wahel. Rahwusliku küſimuſe otſustamiſe kogemuſel on üleilmlik tähtſus, ſeſt ſeni ei ole ükski riik pääle S. N W. Liidu ſaawutanud rahwusküſimuſe õiglaſt otſustamiſt.

Selle koosolekute järgu tähtſamaks küſimuſeks, pääle Liidu ja Tagakaukaaſia walitſuste aruannete, millel on määratu majanduslik ja poliitiline tähtſus, on riigi eelarwe ja ainſa põllumajandusliku makſu küſimuſed. Harilikult ſelgus riigi eelarwe arutuſel, et ſisſetulekute ſumma on tegelikult wäikſem kui ette arwati ja wäljaminekud ſuuremad ettearwataway. Nüüd on meil wastupidine ſeiſukord. Nüüd wõime meie eſimeſt korda ükſikutele oſariikidele eelarwet mitte kärpida, waid ſelle wastu ſuurendada. Praegu on meil ſisſetulekud ſuuremad wäljaminekuteſt, mis teewad wälja 187.220.000 rubla. Uhes ſellega tõuſeb küſimus ainſa põllumajandusliku makſu wähendamiſeſt ehk praeguſe küla makſuſüsteemi parandamiſeſt.

Tulewal aastal lõpeb Wolhowoſtroi, Dooni ühendamine Wolgaga lahendatakſe reaalſelt, Dnepri lüüſide ehitamine ja Dooni basſeini elektrifitſeerimine loowad tarwiliſe tehniliſe ettewalmistuſe ſotſiaalſe majapidamiſe organiſeerimiſeks.

Tifliiſiſt, 3. weebr. Täna kell 6 õhtul on S. N. W. Liidu keſktäideſaatwa komitee koosolekutejärgu aruanne.

Leo Boriſowitſh Kamenew.

W. K. P. keſkkomitee poliit-büroo liige, S. N. W. Liidu rahwakommisſaaride nõukogu eſimehe abi, Töö- ja Kaitſenõukogu eſimees ja Moſkwa tööliste ja talupoegade ſaadikute nõukogu eſimees.

Weel üks Barmath.

Berliiniſt, 2. märts. Waſhingtoni Sakſamaa ſaadik von-Malzen on nagu ſelgus, ſamuti ſegatud wennakſete Barmathide tegewuſesſe. Barmathi kõmuloo juurdlemiſe kommisjon otſustas ülekuulata von-Malzeni Barmathi operatſioonide üle Ameerikas. On ſelgunud, et von-Malz olles New-Yorgis ſaadikuks, aitas kaaſa kõigi Barmathi kombinatſioonidele Ameerikas.

Musſolini teotamiſe eeſt.

Berliiniſt, 2. märtſil, Bernis ilmunud kommuniſtlik ajaleht „Giſnudel" konfiskeeriti kohtuwõmude poolt ära Musſoliini teotamiſe eeſt. Helweetſia walitſuſel on ütelda wiimane ſõna ajalehe ſaatuſe kohta, kas hakkab ta uuesti ilmuma wõi pannakſe jäädawalt kinni.

„Piiriäärne tee" Poolamaal.

Warſſawiſt, 2. märtſ. Poola miniſtrite nõukogu kinnitas ära riigi piiride ſeaduſe eelnõu. Määrati kindlaks 8 meetrilaiune piiriäärne tee, mis on ettenähtud pääasjalikult patrullide jaoks ja milles on keelatud igaſugune muu ühendus.

Autaſu eeskujulikule külale.

Wladimirski kubermangu täideſaatew komitee andis 300 rbl. autaſuks Lenini külale, Kowrowski kreiſis, põllupidamiſe tõſtmiſe eeſt.

Talupojad oſtſid ühiſelt „Fordſoni" ſüsteemiliſe traktori ja wiiſid oma majapidamistes terwe rea uuenduſi läbi.

Tehnilistel põhjustel ilmub „Põllumehe" järjekordne number reedel, 6. märtſil.

Töörahwa wennasliit.

Minewa-aasta augustis, kui Gruuſia wähemlaſed korraldaſid wäljaastumiſe õnnemängu, oli Tifliiſis parajasti koos Taga-Kaukaaſia keſktäideſaatew komitee. See oli tõeolu, milleſt paistis kogu Kaukaaſia rahwaste wennaſus juſt ſel ſilmapilgul, kui wähemlaſed wäljamaa kapitaali rahaga nuga töörahwa ſelga tahtſid torgata.

2. märtſil awati Tifliiſis üldliiduliſe keſktäideſaatwa komitee täiskogu koosolek. Seda tõeolu tuleb ära märkida rahwaste ajaloos. Sel ajal, kui proletaarſe rewolutſiooni laineſt — S. N. W. Liiduſt üle parda heidetud wähemlaſed wäljamaal rahwuswaheliſe kapitaali kulul nõukoguwõimu „kukutamiſt“ organiſeeriwad, koguneſid Tifliiſi S. N. W. Liidu esitajad ſelleks, et weel kindlamini, weel tihedamini koondada kõikideſt rahwusteſt töötajaid ühiſeks wäerinnaks wõitluſeks proletaarſe rewolutſiooni, leninismi eeſt.

Nõukogude Liit ſuutis Lenini partei juhatuſel kogu ilma töörahwale ſelgitada, et ainult proletaarne rewolutſioon, tugenedes kõikide rahwuste töölis-talupoegade liidu pääle, wõib ühendada kõiki töötajaid wennasliiduks, kusjuures iga wähem kui rahwus ſaab kõik wõimaluſed kultuuraliſeks ja majanduslikuks arenemiſeks.

1918 aastal, kui Tifliis muutus proletaarſele Wenemaale waenulikkude jõudude keſkkohaks, kui wähemlaste juhatuſe all kodanlik-demokraatlik kord (nagu praegu Eestis) wõidupüha pühitſes, katkestati ajutiſeks need wennasſidemed, mis köitſid Kaukaaſia rahwuſeid Wenemaa teiste rahwustega.

Wähemlaſed ſõtkuſid rahwuste ühistunde lipu porri ja niiſutaſid ſeda weel töölis-talupoegade werega.

Wähemlaste kuritöö ei ſeisnud mitte ſelles, et nad Gruuſia Wenemaa küljeſt eraldaſid (ſee oli enamlaste hüüdſõna rahwaste eneſemääramiſe õiguste ſuhtes, mille wastu wähemlaſed enne kogu jõuga wõidelſid), waid ſelles, et lahti lüües Wenemaaſt, ſeadſid nad Gruuſias ſarnaſe korra ſisſe, mis wõimaldas Gruuſiat muuta Euroopa kodanluſe toetuſepunktiks wõitluſes Wenemaa rewolutſiooniliſe töörahwaga.

Kuritegu ſeiſis ſelles, et wähemlaſed tükkideks purustaſid need wennasſidemed, mis Wenemaal aſuwaid rahwaid kümneid aastaid wõitluſes tſaarismiga olid ſidunud.

Nõukogude wõim ühendas jälle kõiki wennasrahwaid. Nõukogude Liidu keſktäideſaatwa komitee Tifliiſis olemine koondab weel kindlamini kõiki S. N. W. Liidus elawaid rahwuſeid edaspidiſeks wõitluſeks rahwuswaheliſe rewolutſiooni eeſt.

Meil on 19.000 kollektiiwſet majapidamiſt.

Need peawad talupoegadele eeskujuks olema.

Päewakorras on põllumajanduſe mehaniſeerimine.

Meie kaastööliſel oli jutuajamine põllutöö rahwakommiſſariaadi kolleegiumi liikme ſm. Sawtſhenkoga, kes tähendas, et 1924 aastal oli S. N. W. Liidus umbes 19.000 kollektiiwſet majapidamiſt. Kollektiiwne maatarwitamiſe wiis on S. N. W. Liidus kõige ſoowitawam ja ſeepäraſt on täiesti loomulik, et riik neid toetama peab. Kahjuks peab aga ütlema, et rewolutſiooni esimestel aastatel antud ſuur toetus kollektiiwſetele majapidamistele ei annud wastawaid tagajärgi. Riik andis neile küll rahaliſt toetuſt, küll kergenduſt makſude maksmiſes, kuna majanduſed aga ei paranenud, waid halweneſid. Iſegi nüüd, waatamata ſelle pääle, et kollektiiwſed majapidamiſed kõwenenud ja iſiklikku kooſſeiſu parandanud on, tunnewad nad terawalt endiſe asjaajamiſe wigu, ei ſuuda katta wõlgaſid ja kindlalt jalule ajuda.

1924 aastal pööras põllutöö rahwakommiſſariaat eriliſt tähelpanu põllumajanduslikku kooperatſiooni, eriti kollektiiwſete majapidamiste arendamiſe pääle. Kõige päält loobuti kollektiiwſete majapidamiste kunſtlikuſt loomiſeſt, kõwendati olemasolewates maaparanduſe tööſid, ſeati ſisſe järjekord ſeemnematerjaali ſaamiſes jne.

Meie nõuame kollektiiwſetelt majapidamistelt hääd majapidamiſt, et nad oma majapidamiſega eeskujuks oleksid, et kollektiiwſes majapidamiſes ſaak tiinult oleks kaks korda ſuurem, et produkti oma hind kaks korda odawam oleks.

Tarwis on ſelleni jõuda, et talupojad kollektiiwſete majapidamiste pääle mitte kõõrdi ei wahiks, nagu ſee oli ja mõnes kohas praegugi on, waid nende pääle waataksid, kui eeskujuliste majapidamiste pääle.

Kollektiiwſetel majapidamistel on eriti ſuur tähtſus praegu, kus päewakorras on põllumajanduſe mehaniſeerimiſe küſimus. Traktoriſt antakſe eeskätt kollektiiwſetele majapidamistele. Kollektiiwſed majapidamiſed peawad õigustama neid lootuſi, mis nende pääle pandud.

Taluſulaste organiſeerimiſele.

Taluſulaste kongreſſi kokkukutſumiſe eel.

Ametühiſus kaitſeb ſulaſt kurnamiſe eeſt.

S. N. W. Liidus on 600 tuhat ſulaſt, 500 tuhat karjaſt, 400 tuhat puulõikajat ja 313 nõukogumõiſate tööliſt. Kõiki neid peab ametühiſus koondama. Otſustatud on küſimus, et maa- ja metſatööliste ametühiſusſe wõetakſe ka kõikide teiste ametühiſuste üksikud liikmed, kes maal töötawad.

Suur töö on ära tehtud ühiſuſe liikmete aineliſe olukorra kindlustamiſe alal. Riigi, põllumajanduſe ja metſatööliſteſt töötab üle poole kollektiiwſete lepingute põhjal. Tööliſe keſkmine tööpalk on 17 rubla 97 kop. Metſatööliſe keſkmine palk on 14 rbl 23 kop.

Eelolewal kongreſſil on tähtſamaks küſimuſeks, kuidas kaitsta ſulaſt kurnamiſe eeſt. Rahwakohtunikud ei ſuuda enam kõiki kaebtuſi läbi waadata, mis ſulaste poolt tulewad. Wägistamiſed ja peksmiſed peremeeste poolt ei ole mitte haruldaſeks juhtumiſeks.

Kuid ſamal ajal kaswab ka ſulaste ühiskondlik aktiiwſus. See wäljendub kõige päält nõukogude wiimasteſt ümberwalimisteſt, kus nõukogudesſe õige rohkel arwul ſulaſid läbi läks.

Kongreſſil tuleb arutuſele ka metſatööliste aineliſe olukorra parandamiſe küſimus. Ainult nende ſeiſukorra aineliſe paranemiſe tõttu kaswab ſiſſetulek metſaſt.

Kongreſſi päewakorras on ka punkt maa- ja metſatööliste ametühiſuſe ümbernimetamiſeſt põllumajanduſe ja metſatööliste ametühiſuſeks. See küſimus on kohaliste organiſatſioonide poolt üles tõstetud ja arwatawasti otſustatakſe ſee jaatawalt.

Kodanluſe maalt.

Rewolutſioon Tiibetis.

Wladiwostokiſt, 28. weebr. Saadud teadete järele ſündis Tiibetis riigipööre. Dalai-Lama on kukutatud. Wõim läks üle rewolutſiooniliſele komiteele.

Belgia lähenemine S. N. W. Liidule.

Pariiſiſt, 1. märtſil. Kunsti- ja kirjanduſe tööliste koosolek otſustas luua kultuuriliſe lähenemiſe komitee Belgia ja S. N. W. Liidu wahel. Initſiatiiwne grupp kutſub üles loengutele S. N. W. Liidu kunsti üle, mida loewad 3. märtſil S. N. W. Liiduſt kohale jõudnud kaks ajakirjanikku Deain ja Koſchinski.

Boikott mustaſajalistele.

Wiiniſt, 1. märtſil. Jugo-Slaawia parlamendi wastasrinna parteid Raditſhi ja Dawidowitſhi poolehoidjad liituſid ühte, mille liikmed kohustawad tagaſihoida igaſuguſeſt kokkuleppeſt walitſuſe parteidega.

Wälja monarkistid ja politſei ametnikud.

Harbiiniſt, 1. märtſil. Hiina-Ida raudteel on tööſt lahti lastud monarkistid: õpeoſakonna juhataja Nikiforow, kommertskoolide juhataja Borſow ja õpetaja Korobow, kes juhtiſid monarkiſtlikke grupeerimiſt. Raudtee-politſei kooſſeiſuſt on Hiina walitſuſe poolt lahti lastud 500 Wene politſeilaſt. Üks Wenemaa nõukogude pooldajateſt profesſor Uſtrjalow on teede õpeoſakonna juhatajaks määratud.

Wäikerahwastele ei ole omawalitſuſt tarwis.

Wiiniſt, 28. weebr. Jugo-Slaawia walitſus otſustas likwideerida omawalitſuſe Horwatias ja Sloweenias. Seda tegi ta juba warem Dalmatſia ja Bosnia kohalikkude omawalitſustega. Pääle ſelle tunnistati tühjaks endiſe Dawõdowitſhi walitſuſe lubaduſed rahwusliste oblastite autonoomia kohta.

Prantſusmaa toetab Türgimaad Inglismaa wastu.

Pariiſiſt, 28. weebr. „Petit Pariſienne“ teatab, et Angoora walitſuſe palwe pääle lubas Prantſusmaa walitſus läbi lasta Türgi wägeſid Kurdistani mässu mahaſurumiſeks oblastiſt, mis aſub Siiria põhjapoolſel piiril.

Rikas linn.

Pierre Hamp'i jutustuste kogust «Inimesed».

Tõlkinud **W. R.** (Järg).

Uulitsale meie ette, ikka selle akna augu läbi waadatawale kohale, kerkis nähtawale nagu kusagilt sügawusest ohwitseri hiilgaw rinnakilp. Kohwiku akende eesriided, mis olid ülestõstetud kahwatanud nägude üle, laskusid ruttu alla. Ratsawäelased liikusid ettewaatlikult edasi üleskistud uulitsal, hoides oma hobuseid. Nemad täitsid kogu uulitsa seinast seinani. Üks hobustest, kes tõusis jalgteele, higistas oma hingeauruga meid temast lahutawat aknaklaasi; ja hobuse saba, mis akna klaasi puutus, sünnitas wihmawalingu kahina.

Kui ratsawägi möödus, awanes uks järsku ja meie kõik sirutasime omad pääd wälja. Meie nägime rida lehwiwaid lakkasid ja tuhmist metallist rinnakilpe, mis kõikusid karwastel hobuste kaeladel. Tagasipöörawad lapsed asusid jälle uulitsakiwe kangutama.

Kui mina sel puhkepäewal astusin kohwikusse, tundis madaam Vandermere mind ära ja ütles:

«Nüüd ei ole enam sõdurisi!»

Tema jutustas seda minule õlut kallates, sest peab ometi rääkima ostjatega. Märjast läikiwate laudade ümber istusid inimesed, kes hoidsid hambus pikke piipe walgest sawist, täidetud Belgia tubakuga, sirutasid oma jämedais kottades jalgu otse süljesse, mis täitis nende ümber liiwaga üleriputud põrandat. Wanamees walju näoga, mis sarnanes liikumatale kiwist kujule, lausus pikka, harjunud liigutusel inglistinast kruusi kaant kergitades:

«Ja jah!... Õigust öelda, paljud said ka asjata kolkida!»

Koguni noor mees, kelle mütsi sirm oli surutud silma kulmudeni, wastas temale:

«Kui ei oleks läbikolgitud, ei oleks ka midagi saadud».

Mõlemad sülitasid ja jatkasid oma piipude pikkade walgete pitside imemist. Lauad, mis olid piiratud inimestest, suitsesid kui supikausid ja kogu õhk oli sinine.

«Nüüd on kõik wõlgades,» ütles madaam Vandermere, «ja mitu sada töötatöölist!»

Maksin oma arwe. Ühes minuga tungis uksest wälja suitsupilw. Läksin mööda Ouplini uulitsat, sammudes wedelas poris kui määrdeõlis masina katal. Lühikeste põikuulitsate lõpul, mis olid nagu tumedate majadega piiratud helendawad puuraugud, paistis lai tasandik, millest puhus üle tuul sarnase tugewa ja kestwa puhanguga, et selle all paendunud tumedad paplid seisid longus ja kõik nende katsed end püsti ajada ei õnnestanud. Näis, nagu oleks nad sarnaselt longus kaswanudki. Pääle nende mõnede walguslappide algas jälle pikk rännak telliskiwi seinte wahel, mis kaunistud walgete eesriietega. Minule tulid wastu inimesed, kes kandsid kottides oma kukkesid kukewõitlusele. Eemal kordas tramwai sarw lõpmatult ühte ja sama nooti, kajas siin tasandikult, ilma wastukaja tekitamata, lühidalt ja kurwalt. Määrane meeleheide — need allalastud eesriided! Ja mitte ainust ülestõstetud nurgakest.

Nende peenikeste woltide taga walitseb waikus. Mina tundsin sarnast kurbust nagu kannatawate inimeste kokkupigistud kulmude ees. Kes asub sääl, nende akende taga? Wõib olla on need sadanded ja sadanded töötatöölised, ning nende lapsukeste perekonnad, kes kerjawad raudteejaamas?

Weel üks põikuulits näitas määratu põllu pruuni mulda, kus heljus udu ja tiirlesid arwuta waresed. Ja uuesti igal pool kaetud aknad wäikestel majadel. Oh, määrane wiletsus nende walgete eesriiete taga! Minust möödusid wiimased pidulikud ja nürid kukewõitluse armastajad, kes uhkustades arutasid oma loomade omadusi, neid wõitlusse kandes. Mina sammusin kuhugi umbuulitsasse, midagi hoowi taolist, mis piiratud samaste wäikeste majakestega. See awaldas prao muljet, kuid andis ühtlasi ka rõõmsa warjupaiga tunde; wäikeste majade intiimelu õhkkond waldas isegi tühje, inimesteta õuesid. Hall taewas laskus nii madalale katuste pääle, et minule näis, nagu oleksin mina kusagil sügawal augu põhjas.

Tuule wilistamisest majade katustel tundus, kui pööraselt kiire oli tema jooks suurel lagendikul.

Ühest majast kuuldus nõrk haletsew häälitsus. Mina tegin, nagu tahaksin juua õlgedesse mähitud weetorust ja jäin kuulatama.

Sääl, ühe eesriide taga, laulis õige tasa harmoonik. Nii aralt ja tagasihoidlikult... Tundus, et mängijal on kartlik hing, et tema elab üksikult ja mõnuta, püüdes wõtta omale ilmas wõimalikult wähem kohta. Näis — nagu nutaks koduta laps, õieti tundeline, õieti uhke, kes ei taha, et keegi kuuleks tema pisaraid. Kui saaks näha seda nägu! On tema wana? Ehk noor? Kunagi, kunagi ei saa mina seda teada.

Oh, see magus kaebe walge eesriide warjus, wäikses, õige unustunud majakeses, mille ümber puhus lagendiku wõimas tuul. Kunagi ei unusta mina seda. (Lõpp.)

Nõukogude maalt.

Sunnitööl äraistujate kinnitamine.

Kinnituſe keſkwalitſuſe ſeletuſe järele käiwad need ſotſiaal kinnituſe alla, kes on kohtu mõiſtmiſe järele oma aja äraistunud ning kui nad ei ole mitte walwe all ja ſaawad oma töö eeſt kindlat palka.

Laen töölistele ja teenijatele.

Tarwitajate ühiſuſe keſktööliste ſektſiooni poolt on wäljatöötatud järgmine ſüsteem laenu ſaamiſeks.

Riigiaſutuste ehk ettewõtete adminiſtratſioon, ehk töölised ja teenijad, kes wajawad laenu, teatawad ſelleſt, kui ſuurt ſummat wajawad. Kooperatiiwid annawad wälja nimeliſed kaartid ärarebitawate talongidega 10, 15, 20, 25, 50 kop. ja 1 rbl., millide üldine arw wälja teeb lubatud laenu ſumma. Makſu äramaksmine peab kokkukõlastatama tööpalga wäljamaksmiſe ajaga, mille juures kõiki kooperatiiwi arweid toimetatakſe riigiaſutuste admiſtratſioonide kaudu.

Poola röövbande mahalaſkmine.

Walge-Wene kõrgem kohus lõpetas Gaiduki ja Tarnowski asja, kes oſa wõtſid oktoobrikuul 1924 a. Poola rööwbandede pääletungimiſeſt Walgeweneſſe, Kaidakowo alewiſſe.

Gaiduk ja Tarnowski mõisteti mahalaſkmiſele. Otſus wiiakſe täide 72 tunni jookſul.

Elekter Dooni basſeinis.

Lõpetati 8 elektri alamjaama ehitamiſt, mis kuuluwad Almaſi-Marjewski raiooni piirkonda.

Tööliste kwalifikatſiooni tõſtmine.

Jekaterinoslawis awatakſe kaheaastaliſed kurſuſed Kriworoſhi mäetööliste kwalifikatſiooni tõſtmiſeks. Samaſed kurſuſed awatakſe ka Kriworoſhi metalltöölistele. Jekaterinoslawis laiendatakſe kurſuſeid ehitustööliste kwalifikatſiooni tõſtmiſeks.

Nafta purtskaew.

Grosnõiſt teatakſe: Puurauguſt 5—233 lõi wälja purtskaew. Purtskaew annab 40 tuhat puuda naftat ööpäewas.

Karl Marxi uus tundmata töö.

K. Marxi nimeline instituut awaldab ſuure ja huwitawa K. Marxi töö, mida ſeni ei tuntud, „Prantſuſe rewolutſiooni ajalooſt,“ „Wõitlus mäe ja ſironde wahel.“

Wale tſherwonetſid.

Uhenduſes ſuure walerahategijate ſalga likwideerimiſega Riigi poliitiliſe walitſuſe poolt, on wiimaſel ajal walerahade hulk tuntawalt langenud. Paar kuud tagaſi riigipank ja kub. rahanduſe oſakond igapäew pidaſid kinni kümned walerahad, nüüd tulewad nad ette harwa. Wale kasſapiletiſi ei tule enam ſugugi ette, wale tſherwonetſid aga, mis weel liikwel, on 3 tſherwontſiliſed.

Slutski-Nowgorodi raudteeliini ehitamiſe lõpetamine.

Sõitis wälja eriline kommisjon uuesti ehitatud Slutſk—Nowgorodi liini ülewaatamiſeks. See raudteeliin antakſe Põhja-Lääne raudtee kätte, kes korraldab ſidet Nowgorod II-ga. Lähemal ajal awatakſe ſel liinil reiſijate ja kaubarongide liikumine Leningradi ja Nowgorodi wahel.

Tähelepanemiſeks

„Edaſi“ kaastöölistele ja teistele ſeltſimeestele!

Ühenduſes rahwuswaheliſe naispäewaga oleks ſoowitaw teha ajaajalehes lühike ülewaade naisliikumiſe üle Eesti aſundustes.

Seepäraſt tehke lühike kirjeldus ſelle üle, mis on koha pääl tehtud töötawate naisterahwaste organiſeerimiſe alal, misſuguſteſt tööaladeſt wõtawad naisterahwad oſa, kuidas läks läbi rahwuswaheliſe naispäewa pühitſemine jne.

„Edaſi“ toimetus.

Naistööliſed, wõtke oma hoole alla noored pioneerid.

Wenemaal algas lasteliikumine alles hiljuti, kuid nüüd on meil juba 1 miljon pioneeri.

Selleſt liikumiſeſt oſawõtjad on 11—14 aastaſed lapſed. Nendega töötawad peaaegu ainult komnoorſoolaſed. S. N. W. Liit on riik, kus wõim tööliste ja talupoegade käes ja kuna kodanlikkudes riikides ſeiſab riiklik wõim täiesti kodanlikul waatekohal ja püüab igapidi takistada kommuniſtlikku laste kaswatuſt, ſiis on meie juures lugu otſe ümberpöördud. Wõimas kommuniſtlik partei ja komnoorſugu wõiwad takistamata ja laialt aidata lasteliikumiſe arenemiſt. Rahwahariduſe kommisſariaat ja teiſed nõukogude organiſatſioonid tulewad wastu lastele. Liikumiſele on awatud lai tee.

Tähtis on, et pioneeride liikumine oleks wõimalikult lähedalt ſeotud tööliste organiſatſioonidega ja eriti naistöölistega.

Mis wõiwad teha naistööliſed noorte pioneeride hääks?

Kõige päält wõiwad teadlikud naistööliſed laia kihutustööd teha wäheteadlikkude naistööliste ja talunaiste keskel, ſeletades neile, mis tähendab „noor pioneer“.

Proletariaadi perekonnas on lapſed jäetud ſagedasti eneſe hoolde: iſa töötab wabrikus, ema ſamuti, ja kuigi ema ei tööta, on tema ſiiski niiwõrd kuhjatud hoolitſemistega perekonnaſt, toiduwalmistamiſe, peſu, kõikſugu tööga. Lapſed hulguwad ümber ilma järelwaatuſeta, langewad kergesti uulitſa mõju alla, ehk kuigi istuwad kodus, ſiis näewad wähe rõõmu — wanematel ei ole aega nendega tegu teha. Oſawõtt „noorte pioneeride“ organiſatſioonideſt annab neile wõimaluſt ſeltſimeestega kokkupuutuda, annab neile hulk rõõmſaid elamuſi, annab neile teadmiſi töölisteklasſi wõitluſeſt, äratab neis huwi ſelle wastu. Kõik ſeda peab ſeletama naistöölistele ja talunaistele, kes ei ole rahul ſellega, et nende lapſed astuwad pioneerideks, neile peab ſelgeks tegema, et tütarlastele on pioneerideks astumine ſama tähtis kui poiſikestelegi. Tütarlapſi ei tohi hoida kodu küljes kinni, neid tuleb juba warajaſelt pääle kaswatada koos poiſslastega, et nad neile ſeltſimeesteks ſaakſid. Sel on määratu tähtjus tütarlapſe edaspidiſele arenemiſele, ſamuti kui ka poiſikestele. Tarwilik on, et tütarlapſed juba warakult pääle huwi tunnekſid ühiskondlikkudeſt küſimusteſt, õpikſid kollektiiwſelt, imbuſid läbi ühiskondlikkude loomuſundidega.

Lapſed kuulawad huwituſega täiskaswanute jutustuſi. Rääkigu naistööliſed, kes palju elus läbi teinud, noortele pioneeridele oma üleelamisteſt, kuidas tuli wõidelda wabrikandiga, kuidas wõis midagi kätte ſaada ainult wiſa wõitluſega, kui raske oli elada töölistel ja nende perekondadel tſaariwalitſuſe ajal, kui raske oli töölisel hariduſt omandada ſel ajal. Rääkigu nemad pioneeridele ſõjaſt, oma oſawõtuſt tööſt, wõitluſeſt walgetega jne.

Noored pioneerid tahawad töötada, tahawad ſaada oſawaid käſa. Nemad peawad palju oskama, nemad on walmis õppima kõike, kui neid aga õpetatakſe. Naistööliſed teawad palju, mingu nemad pioneeride juure ja andku neile omad teadmiſed. Pioneeride hulgas on palju lapſi, kelledel on raske elu, kellel ei ole omakſeid, kes tarwitawad ema hellatuſi. Naistööliſed, waadake noorte pioneeride, kui oma laste pääle!

Naistööliſed leiawad juba tuhat teed, kuidas aidata pioneeridel wõrſuda püſiwateks wõitlejateks, oſawateks töölisteks, tulewasteks häädeks kommunistideks.

Naistööliſed, 8. märtſil wõtke noored pioneerid oma hoolealusteks!

N. Krupskaja.

Nadeſhda Konstantinowna Krupskaja.

Poliitharíduſe pääwalitſuſe juhataja.

Naisterahwas ametühiſuslikul tööl.

Aasta töö kogemuſed naisterahwaste aktiiwſele ametühiſuslikule tööle tõmbamiſes näitaſid, et ſee küſimus on küpſeks walminenud ja annab jaatawaid tagajärgi. Esimeſeks jaanuariks 1924 a. oli meil naisterahwaid teenijate komiteede, õpilaste komiteede ja ametühiſuſe wolinikkude liikmetena 17%, ning üks aasta pääle ſelle (1. jaanuariks 1925 a.) on meil juba 21%. 1. oktoobrini 1924 a. töötaſid naisterahwaste kommisjonides 101 ehk 23% üldiſeſt kommisjonides töötajate arwuſt. Masſilistel töödel oli ſaadikutena 353 inim. ehk 24,9% üldiſeſt arwuſt. Wõib tähendada, et aktiiwſele ametühiſuslikule tööle on tõmmatud kuni 1000 naisterahwaſt.

Sel aastal on naisterahwaste aktiiwſus kaswanud. Nüüd ei ole ta enam pasſiiwne ühiſuſe liige, waid kui kõigis ühiſustes aktiiwne tööline. Kõik ſee räägib ſelleſt, et tõuge on antud ja nähtawasti põhjalik. Edaspidi on tarwilik ſeda tööd weel enam ſüwendada, katſuda weel rohkem tõmmata naistööliſi praktiliſele ühiſuſe tööle mitte kui realiikmeid, waid kui ametühiſusliku töö juhtijaid. Ühiſuſe ees ſeiſab praegu tõſine ülesanne mitte ainult alal hoida töölisnaiste protſenti meie aſutustes ja ettewõtetes, waid ſuurendada ſeda pääasjalikult kooperatſioonides, riigikauplustes, tõstes nende töö kwalifikatſiooni nii töös olewate kui ka tööta naisterahwaste keskel.

Selles asjas oleme meie juba mõndagi ſaawutanud. Praegu õpiwad 524 naisterahwaſt mitmeſugustel kutſe-tehniliſe hariduſe kurſustel. Kuid ſeda on weel wähe, on tarwilik ſeda tööd ſüwendada ja laiendada. Weel on üks järjekordſeteſt ülesanneteſt — naisterahwaste tõmbamine majanduslikule tööle. See tööharu on ſeni kõige wähem naisterahwaid ühiſuſe liikmeid huwitanud. See töö nõudis ſuurt jõupingutuſt, et ſelgitada ühiſuſe ülesandeid ja niiſama ka liikmete ülesandeid nõukogude, kooperatiiwide ja kaubanduſe aparaatide jaluleſeadmiſeks. Selles harus on juba palju ära tehtud.

Meil on 367 naisterahwaſt, kes töötawad majanduſe nõupidamistes, mis wälja teeb 16,5% üldiſeſt majanduſe nõupidamiste üldoſawõtjate arwuſt.

Meie töölisnaine wajab walmistuſe, ametühiſuſe ja poliitiliſt hariduſt. Selles harus aidatakſe neid ja weel enam aitawad ſeda meie klubid ja ringid.

Leningradi teated.

Tramwaiwaguni kinkimine Moprile.

Kommunaal-tööliste ühiſus ſai tööliste käeſt terwe rida teadaandeid, kes ſoowiſid abi anda Moprile. Tööliſed otſustaſid remonteerida tramwai wagunit, et tööraha, mis waguni remonteerimiſeks ära kulub, antakſe Moprile. Sinna antakſe ka waguni remonteerimiſe maks.

Kommunaal-tööliste ühiſus toetab ja terwitab plaani, mida tööliste poolt ette pandud.

Miljon pange piima läbi kooperatſiooni.

Oblasti majanduſe nõupidamine kinnitas „Trudſojuſi“ plaani, mille järele tahetakſe kooperatiiwi kaudu ära müüa 1.020 tuhat pange piima 1925 a. Selle plaani elustamiſeks on tarwilik uue keſkpiimaaſutuſe ſisſeſeadet, mille kaudu ſaaks wõimalikuks 4.000 pange piima läbi lasta.

Oblasti majanduſe nõukogu kawatſeb anda pikaajaliſt laenu allpool ſeiswate piima kooperatſioonide krediteerimiſeks kohaliste piima wastuwõtmiſe punktide ſisſeſeadmiſeks.

Hindaſid uuesti riidekauba pääle alandatud.

Eilaſeſt päewaſt alates alandas Leningradi tekstiiltruſt uuesti hindaſid puuwilla ja willaſe riide pääle. Hindaſid on riide pääle alandatud 5 kuni 10 protſ.

Tööwiljakuſe järjekindel kasw.

Leningradi tööstuſes tööwiljakus tõuſeb iga kuu. Kui arwata augustikuu 100 protſ. pääle, ſiis tööwiljakuſe kasw on järgmine: ſeptembris — 107 protſ., oktoobris — 113 protſ., nowembris — 128 protſ., detſembris ja jaanuaris 132 protſenti.

28.000 raadio wastuwõtte aparaati.

(Uus tellimine nõrgawoolu tehastele.

Kirjutati alla leping nõrgawoolu tehaste üleliiduliſe trusti ja aktſionäär ühiſuſe walitſuſe „Raadio peredatſha“ wahel.

Lepingu järele ſaab truſt tellimiſi mitmeſuguste raadio asjade pääle 2.200 tuhande rubla ſuuruſes.

1. mail laſeb truſt wälja mitmeſuguſeid raadio aparaadi walmisſaaduſi 500.000 rubla ja 1. oktoobriks ülejäänud ſumma pääle. Lepingus nähakſe ette 28.000 raadio wastuwõtte aparaati walmistamiſt mitmeſugustes konſtruktſioonides ja 7,065 raadio wastuwõtte jaama tugewajõuliſi lampe. Uus tellimine koormab 90 protſenti töökoda, milles walmistatakſe raadioaparaate.

Nõukogude ümberwalimiste järelduſed.

1. märtſini on teadete järele Leningradi kub. 8 kreiſis walitud 4718 külanõukogu liiget. Walitute hulgas on 439 kommunisti. Naisterahwaste arw, kes kuuluwad külanõukogude liikmeteks, kaswas tuntawalt — 10 protſenti üle ettenähtuſt. Külanõukogudesſe on walitud 764 naisterahwaſt. Leningradi kubermangus ilmuſid walimistele 44,5 protſenti walijateſt. Wõtegorski kreiſis läkſid täielikult läbi walla konwerentſid. 9 konwerentſil waliti 29 walla täideſaatwa komitee liiget, nende hulgas 11 kommunisti.

Luuga kreiſis waliti wiiel walla kongresſil 15 walla täideſaatwa komitee liiget. Nende hulgas 6 kommunisti.

Kingisſepa linna nõukogusſe lõppeſid walimiſed. Walimiſele ilmuſid 42,4 protſ. walijateſt. Nõukogusſe waliti 49 liiget. Kommunistide arw — 39 protſenti ja naisterahwaid 32,6 protſenti.

Kõigile juriidiliſe abi tarwitajatele!

Iga iſik, kes pöörab „Edaſi“ toimetusſe juriidiliste küſimuste lahendamiſeks, liſagu tingimata oma täis nimi ja adresſ juure. Küſimuſed, kus ſaatja nimi ja adresſ puudub, jääwad tähelepanemata.

Timukate Eestiſt.

Kuidas Rakweres 1. detſ. wastu walmistati.

„Pwl." kirjutab: 1. detſ. mäſſuasja uurimiſel ſelgus, et Rakweres oli organiſeeritud wandeſelts, milleſt ka kohaliku wäeoſa kapral Ewald Põrm oſa wõtnud. Nimetatud wandeſeltſi ülesandeks oli teha rahwa keskel kihutustööd makswa riigikorra kukutamiſe otstarbeks ja üleſäſſitada rahwaſt praeguſe wabariigi walitſuſe wastu, et ſeda wõimu teel kukutada, maksma panna nõukogude walitſus ning ühineda Nõuk. Wenemaaga. Wastawad reſolutſioonid ſaid wandeſeltſi poolt ſalakoosolekute poolt wastu wõetud. Mõni nädal enne 1. detſ. mäſſukatſet oli Põrmi ja kellegi Griffeldi wahel jutuajamine, et warſi tuleb aeg, kus praegune riigikord ümber lükatakſe. Wandeſeltſi liikmed arutanud 1. detſ. hommikul, et kui mäſs peaks tulema: kuidas kohapääl wõib ſõjariistade ladu ülewõetud ja wahipääl olew ſõdur ilma pauguta kõrwaldatud ſaada, et ſõjariistad mäſſajate kätte anda. Abi pidanud tulema Kunda tööliste poolt. 2 detſ., kui Põrm ohwitſeride wangistamiſeſt kuulda ſai, tähendas tema, et „mis kurat neiſt weel wahi alla wõtta — oleks pidanud kohapääl maha lastud ſaama — mis maas, ſee maas".

Wandeſeltſil olnud walmis kindel kawa, kuidas Rakweres mäſſu läbi wiia. Põrm wõttis riigikorra kukutamiſe koosolekuteſt tegeliſelt oſa, korraldas ja tegi plaaniſid, kuidas mäſſulistele ſõjariistad kätte anda ning kuidas mäſſu lahtipuhkemiſel elektri ühenduſtl rikkuda, et, nagu Põrm tähendas, parem oleks „materdada".

Kohus on Ewalt Põrmu 10 aastaks ſunnitööle mõiſtnud.

Optant 5 aastaks ſunnitööle.

1922 aastal, kui Wenemaal kõikidel puuduſt tuli kannatada, arwaſid paljudki eestlaſed paremaks Eestiſſe opteerida, kus ju kõike küllalt pidi olema.

Läks ſinna ka Anton Laur, keda aga kohe kahtlustama hakati, ſest mehe käed olnud krobeliſed. Laur pandi wangi ja wõimumehed uuriſid kogu aeg, kas Laur mitte kurja nõuga Eesti ei ole tulnud. Selgunudki, et Laur on Eesti punaſes diwiſis teeninud. Nüüd tiriti Laur kohe kohtupinki ja mõisteti ſelle eeſt, et ta Eesti punaſes ſõjawäes teeninud, 5 aastaks ſunnitööle.

Töörahwas wäljaspool ſeaduſt

Siſeminister Einbund on nüüd riigikogu poolt wastuwõetud ſeaduſe põhjal korraldusе teinud, et kõik linnawolikogude liikmed, kes ſinna pääſenud töörahwa ühiſe wäerinna nimekirjade järele, wolikogudeſt wälja jaaks aetud. Samuti ei tohi ühegile kohale walida tööliſt ehk talupoega, kelleſt teada on, et ta ühiſele wäerinnale kaaſa tunnud. Mis puutub aga riigikogu liikmetesſe, ſiis on kõik ſelles nimekirjas olnud iſikud juba türmis ehk tapetud ning neiſt ei ole wabaduſes enam ühtki.

Kes olid Rieſenkampfi uulitſal tapetud ülesastujad.

Pääle 1. detſ. ülesastumiſt leidſid nuhid Rieſenkampfi uulitſal peidus olewad ülesastumiſeſt oſawõtjad üles. Nende arreteerimiſe katſe ajal ſündis äge tulewahetus, mille wältel ülesastujad tapeti, tusjuures nuhid nende kallal jarnaſt omakohut tarwitaſid, et päraſt tapetute ſurnukehaſid enam keegi ära ei tunnud.

Nüüd on nuhkide pääſtaabi poolt teatatud, et „uurimine" (elektriwannide abil) on ſelgeks teinud, et tapetud on tuntud kommuniſtlikud tegelaſed: Kreuks (warem tapetud Kreukſi wend), W. Hammer ja R. Päljon.

Teadus ja tehnika.

Wint-ader.

Wiimaſel ajal laotatakſe Põhja-Ameerikas rohkesti laiali winditaoliſt atra. Harilikule adrale on aſetatud mitte ſuur petrooliumi abil käiw mootor, mis tööajal puurib winditaoliſena maa ſisſe. Sarnaſe adraga ümbertöötatud põld küntakſe hästi ühetaoliſena, ja wõimaldab kaua aega eneſes hoida niiskuſt. Pääle maakündi wõib mootorit kaſutada majapidamiſes ja teiste eesmärkide otstarbeks.

Eestlaſed S. N. W. Liidus.

Nõukogude ümberwalimiſed Eesti aſunduſes.

Suuremas oſas ümberwalimistes läkſid läbi ſeltſimehed, kes kaitſewad töötawate talupoegade huwiſid.

Mõnes ükſikus kohas masſide oſawõtu puuduſel kukkuſid nõukogusſe kulakliſed elemendid.

Siin tuleb asja parandada, nõudes ümberwalimiſt.

Kuidas ümberwalimiſed ei tohi ſündida.

(Kadaka küla, Kingisſepa kr., Leningradi k.).

Küla rahwale ei teatatud nõukogude ümberwalimisteſt mitte midagi. Uhel hääl päewal tulid meie küla jõukamad kokku ja waliſid ühe rikkama taluniku naiſe esimeheks.

Määrati ka kindlaks uue eſimehe palk — 3 rbl. kuus iga pere päält, mis teeb aastas wälja hää ſumma — 36 rubla.

Nõnda talitatakſe meie aſunduſes.

Hull.

Toimetuſe järelmärkus.

Sarnane nõukogude ümberwalimiſe wiis, kuſt kõik walijad oſa ei ſaanud wõtta, on täitſa ſeaduſe wastane.

Küla rahwas peab ſiin nõudma ümberwalimiſe toimepanemiſt. Ka ei ole õigus eri makſuſid nõukogu eſimehe palgaks pääle panna. Nõukoguaparaadi ülespidamine ſünnib nendeſt ſummadeſt, mis ainſaſt põllumajanduslikuſt makſuſt kohalikkudeks otstarbedeks ſiſſe tulewad.

Siin on talitatud ſeaduſe wastaſelt.

Ühiſel nõul ja jõul tööle.

(Tikopeſa aſundus, Kingisſepa kr., Leningradi kub.).

15. weebruaril olid meil Tikopeſa raiooni külanõukogu ümberwalimiſed ja 19. weebr. keskkoha nõukogu eſimehe walimiſed ja wolinikkude kinnitamine.

Oſawõtt walimisteſt oli kaunis elaw. Iſeäranis elawalt wõtſid oſa naisterahwad ja ſelle tagajärjel läks nõukogusſe üks naisterahwas ja teine rewisjoni kommisjoni. Külanõukogu eſimeheks waliti ſm. Kaſt.

Üldkoosolek andis uuele nõukogule tähtſad juhtnöörid: linna kindel ſide talupoja ja tööliſe wahel ja ühes ſellega wõimaldada tööstusſaaduste hindade alandamiſt, luua maaparanduſe ühiſus, wõtta täiesti oſa kultuur-hariduslikuſt tööſt, kõwendada ſidet hiljuti organiſeeritud piimaühiſuſega, iſeäralikku tähelpanu pöörata teede parandamiſe pääle, puhastada aſundus ſamogonniſt jne.

Loodame, et uus nõukogu ſel alal energiliſelt tööle aſub.

Kuid ühes ſellega ärgu unustagu ka iga aſunik, et ſeda kõike ſuudab nõukogu täide wiia ainult teie ühiſel nõul ja jõul.

„Umberwalija".

Nõukogusſe läkſid asjalikud ſeltſimehed.

(Meduſhi wald, Trotski kr., Leningradi k.).

Wiidi läbi nõukogude ümberwalimiſed. Walla nõukogusſe waliti asjalikud ſeltſimehed, nende ſeas kaks kommunisti. Walimisteſt wõtſid oſa peaaegu pooled walijateſt.

O—ip.

Kirjawastuſed.

Talutaat, Eesti-Haginskis. Kirjutage.

Keegi, Uldinga külas, Oudowa kr. Teie kirjutate, et kohalikud kulakud kiuſawad kehwikuid taga, kuid ei näita ära, mis asjus. Samuti ütlete, et rikkad makſawad wähem makſuſid, kui kehwikud. Meie ei ſaa ſõnadesſe uskuda, ega ſõnade põhjal asja üles wõtta. Kirjutage, kes ja kuidas, misſuguſel teel, ſünnib kehwikute nöörimine kulakute poolt. Kes makſab wähem ja rohkem makſuſid, kui õigus on, ära näidates maa ſuuruſt, makſu ſummaſid jne. Siis tuleb otſekohe ära näidata, misſuguſt wallaametnikku joodetakſe ja mis eeſt. Siis on meil andmed käes. Ka ilma oma nime ja adresſi teatamata ei ſaa meie ſõnumit awaldada ega tõeks wõtta.

X. O-i-p. Teie poolt ſaadetud ſõnum õpetaja tegewuſe kohta ilmus juba warem. Ei tarwita.

Proletaaria. Tooge üksikasjalikud tõenduſed ette, milles ſeiſis teie poolt nimetatud iſiku kuritahtlik tegewus makſude wõtmiſe asjus. Siis ſaame kindlamalt wälja minna.

A. London, Allmäel: Mahutada teie kirjatükki „Manni õnn" kõige parema tahtmiſe juures ei ſaa, ei paku ſuurema lugejate ringkonnale huwi. Kui tahate ilukirjanduſe alal edaſi jõuda, ſiis on tarwis hoolega harjutada ja ilukirjanduſega tutwuneda. Näit. aine tuleb wõtta laiema tähtſuſega, mis ei piirdu üksikute iſikute eluga, waid on ſeotud ühiskondlikkude küſimustega jne.

Krimlane, Alam Lindaſt. Teie ſõnumi kaſutame ära. Kirjutage. Saatke eneſe kui kirjaſaatja kohta lähemad teated.

Eilane börſe:

Keskkaſſa kohustuſed			tšherw.
„ „	märtsiks	$101^1/_4$	„
„ „	aprilliks	100	„
„ „	maiks 6 kuu p.	100	„
„ „	„ 3 kuu p.	$98^1/_2$	„
„ „	juuniks	$98^1/_2$	„
„ „	juuliks	$97^1/_2$	„
„ „	augustiks	96	„

Naelsterlingid	9 rbl.	27 kop.
Dollarid	1 rbl.	$94^1/_2$ „
Rootſi kroonid	51 „	$87^1/_2$ „
Prantſuſe frangid	10 „	— „
Soome margad	4 „	85 „
Talupoegade laen	— „	90 „
1. wõidulaen	3 „	62 „

Teadaanded.

Haridusmaja teaatri harjutuste järjekord.

Kolmapäewal, 4. märtſ.
kell 8 „Maſsinimene" (lugemisproow) (Palutakſe ilmuda kõik teaatri liikmed).

Neljapäewal, 5. märtſil.
kell 8 „Näojumestuſe kurſus" (neile noortele teaatri liigetele, kes ſoowiwad endid näojumestuſe kurſuſes arendada).

Reedel, 6. märtſil.
kell $^1/_2$9 „Kasſijaht" 1. ja 2. waatus.

Wast. instruktor-organiſaator.

Puhkepäewal, 8. märtſil, kell 2 l. on Haridusmaja ühiſe kunstiringi nõukogu koosolek. Palutakſe kõikide ringide instruktorid ja organiſaatorid koosolekule ilmuda.

Ü. K. N. instruktor.

Täna teaatrites:

Akadeem. riiklik ooperi ja baleti teaater
„Раймонда"

Akadeemiline riiklik draama teaater
„Маскарад"

Akadeemil. riiklik wäike ooperi teaater
„Пигмалион"

Riiklik ſuur draamateaater
„Анна Кристи"

Rahwamaja
„Земля горит"

Punane teaater.
„Вождь"

Teaater „Юных Зрителей".
„Не было ни гроша, да вдруг алтын"

Muuſikaline komöödia
„Марица."

Passaſh
„Обладание"

Wastutaw toimetaja: K. Treufeldt.
Wäljaandja: Eesti Kirjastuſe Ühiſus

Uuendage aegsasti „Edasi" tellimist! Suurendage „Edasi" tellijate arwu!

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Sm. W. Kingisſepa nimeline Eesti tööliste Haridusmaja.

Kesknädalal, 4. märtſ. ſ. a.

Eſimeſe astme markſiſtlik-leninismi ringi järjekordne istang.

Algus kell 8 õhtul.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Sm. W. Kingisſepa nimeline Eesti tööliste Haridusmaja.

Kolmapäewal, 4. märtſ. kl. 8 õht.

Kõne-õhtu.

Aine:
„Tööwiljakuſe tõstmiſeſt"
Kõneleb ſm. Mõtlik.

W.K.P.L. kub. kom. agit.-prop. oſak. Eesti ſektſioon.

Oudowas

Eesti Haridusmajas wõtab **„Edaſi"** pääle tellimiſi wastu

ſm. Mahkats.

Sääljamas **on müügil poliitiliſt, põllumajanduslikku ja kooli kirjanduſt ning igaſuguſeid ilukirjanduslikke raamatuid.** On ſaadawal ka weel kalendriſid 1925 aasta pääle 15 kop. tükk.

Tähelepanemiſeks kooliõpetajatele ja klubidele:

Kes ſoowiwad laulukooridele **nootiſid paljustada,** ſaatku originaal ühes tellimiſega ja tähenduſega, mitu ekſemplaari tarwis on, Oudowa Eesti Haridusmaja juhatajale ſm. A. Mahkatſile.

●●●●●■●●●●●

Luugas

Eestikeelſeid raamatuid
on ſaada
„Priboi" raamatukaupluſes.

●●●●●■●●●●●

Kuremaa aſundus.

Trotski kreiſis, Leningradi kub. wõtab „Edaſi" pääle tellimiſi wastu **ſm. Leebret.**

Punaſes nurgas ja Rääbiſe koolimajas kooliõpetaja **Walk.**

Kusnetski haigemaja Kusnetſhnõi, 7, telef. 180—52. Wastuwõtm. kõikides ſpetſ. profesſorite ja asſistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alaliſed woodid (naistehaiguſed ja ſünnitamine). Rasketalgſete konſult. **Uuematel met.** järelwaatamine ja arstimine. **Siſilis 606 914 tripper** teraw ja krooniline. **Suguwõimetus** masſ. ja elektriſ., hambaarstim. ja kunſtl. hamb. Arstide kutſum. kodu.

Erihaigemaja, ſiſemiſe-, naiste-, ſünnitamiſe-, lõike-, hamba-, kurgu-, kõrwa-, nina- ja ſuguhaiguſed. **Siſilis** (606—914), põiehaiguſed, **tripper.** Wastuwõtte tunnid erialadel hom. k. 9 kuni õh. k. 9 3. Juuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Dr. Grünberg Wostaniſe (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobri prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastuwõte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi. Praeguſaja arstimiſabinõud. **Siſilis** (914 ja t.) ja **tripper** (terawak. ja krooniline). Suguorgaanide igakülgne arstimine.

Wil. welsker-ämmaemand H. N. Witkun-Kolpakowa uuendas wastuwõtmiſt: nõuanded ja abi raskejalgſetele, ſünnitajatele, naistehaiguſed. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Troitskaja 11, krt. 7. Siſſekäik paraaduk̈ſeſt.

Типография Коминтерн, Государственное изд., Екатерингофский пр. 87. — Ленинградский Гублит № 5804.